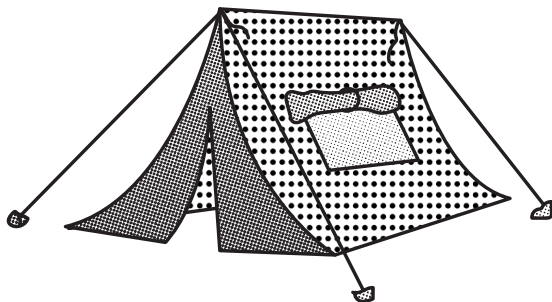

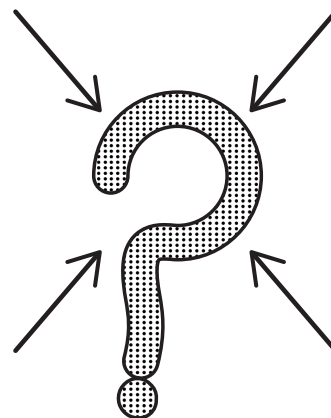
1 Een campusbrede visie op toetsing

Deze tekst biedt duidelijkheid over de wijze waarop we studenten in Sint Lucas Antwerpen willen evalueren. De wijze van evalueren stuurt immers in belangrijke mate de wijze waarop studenten hun leerproces vorm zullen geven. Denk aan een binnen- en een buitentent. De buitentent (de wijze van evalueren) bepaalt meteen ook hoe de binnentent gericht zal zijn (het onderwijsleerproces).

We geven in deze tekst weer waar we naar streven in onze manier van evalueren, niet alle elementen zijn op dit moment al in voege. De tekst moet dus gezien worden als richtinggevend.

Sint Lucas Antwerpen heeft een brede waaier aan opleidingen. Een professionele en academische bachelor, een premaster (schakeljaar), master en master-na-master. Ook begeleiden we doctoraatsstudenten. Hoewel de niveaus verschillen, hebben we een aantal gemeenschappelijke delers in het toetsbeleid. Deze benoemen we in dit document. Waar nodig beklemtonen we enkele verschillen, dan wordt met onderlijnde tekst aangegeven om welke opleiding het gaat. De uitrol van het toetsbeleid per opleiding wordt verder uitgewerkt in documenten van elke opleiding.

1.1 Actief en authentiek leren centraal

Een visie op toetsing vertrekt vanuit een visie op het leren van onze studenten. Hoe willen we de ontwikkeling tot fotografen, kunstenaars en ontwerpers ondersteunen?

We plaatsen het **actief en authentiek leren** centraal in onze onderwijsvisie.

In **praktijkvakken** uit het **actief** leren zich dat in veelvuldige opdrachten waarin werk 'gemaakt' moet worden. Doorheen het creëren, maken studenten een heel proces door op het vlak van concept en onderzoek, ontwerp, technische uitwerking, presentatie, documentatie, reflectie. In verschillende fases leggen studenten hun werk voor aan docent(en) en medestudenten. Via het feedbackproces rond het getoonde werk, wordt de ontwikkeling gestuurd. Opdrachten leunen zoveel mogelijk aan bij wat onze studenten ook later in het werkveld zullen doen. Zo bieden we kansen tot **authentiek** leren.

Ook in de **theorievakken** plaatsen we onze studenten zoveel mogelijk in een actief lerende positie. Studenten evolueren van het verwerven van een aangereikte kennisbasis en basisvaardigheden bij de start van de opleiding naar het actief aan de slag gaan met theoretische kaders binnen een eigen parcours aan het einde van de opleiding. We dagen hen uit zich te positioneren ten aanzien van artistieke referentiekaders, maatschappelijke problematieken en professionele contexten. Zo bereiken we dat ze op een kritische en onderzoekende wijze in relatie staan tot het domein van de fotografie of de beeldende kunsten.

1.2 Ontwikkeling van een artistieke of een creatieve visuele praktijk: een groei-proces over een langere periode

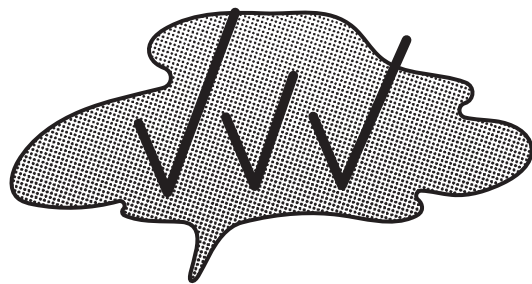
Centraal in het curriculum van de verschillende opleidingen van SLA staat de ontwikkeling van een **artistieke praktijk** (opleidingen beeldende kunsten) of een **creatieve visuele praktijk** (opleiding fotografie). Dit proces omvat een **geheel** van **verschillende competenties** en strekt zich uit over **verschillende jaren** (en is zelfs nooit ten einde). De opbouw van deze competenties in de opleidingen is dan ook uitgezet in **leerdoelen over verschillende jaren**.

De praktijkvakken in onze opleidingen (studio's, ateliers, (pre)mastercontexten, tekenen) karakteriseren zich door de omvang (tot de helft van het aantal studiepunten), de werkvormen (een beperkt aantal langdurige opdrachten) en de aard van de contactmomenten (begeleiding en feedback staan centraal). In **de evaluatie** speelt het **procesmatige aspect van de opbouw van de competenties over een langere periode** bijgevolg een belangrijke rol.

1.3 Het geheel is meer dan de som van de delen: een holistische visie op het te evalueren groeiproces

In het groeiproces dat een student doormaakt, verwachten we een evolutie op verschillende competenties, omschreven in verschillende leerdoelen. Maar ze vormen een **holistisch en complex geheel**. Een sterke praktijk is een geheel, geen optelsom. Dit uit zich ook in de evaluatie: we beoordelen het werk van de student en het proces dat wordt afgelegd vanuit de totaliteit en verwoorden van daaruit waar krachten en groeikansen zitten.

1.4 Summatieve, maar zeker ook formatieve evaluatie

De evaluatie op SLA dient twee functies. Enerzijds de **summatieve functie**, waar het nemen van **formele beslissingen** zoals het verlenen van toegang tot de opleiding, het geven van cijfers en daarmee het toekennen van credits, een getuigschrift, een graad of een diploma onder vallen. Dit is **eigen aan het onderwijssysteem** waarbinnen de artistieke ontwikkeling zich op Sint Lucas Antwerpen afspeelt: een hogeschool-structuur met credits die aan het einde van een academiejaar toegekend worden en een diploma op basis van credits.

Anderzijds zetten we sterk in op de **formatieve functie** van evaluatie. In het kunst(ge-relateerd) onderwijs is **feedback tijdens het leerproces** van oudsher belangrijk. In de praktijkvakken van onze opleidingen werken studenten vaak langere tijd aan een (artistiek) werk. Zo ontstaat er veel ruimte om tijdens een periode/semester feedback uit te wisselen. De summatieve beoordeling (het cijfer) is immers pas op het einde van het hele proces aan de orde. In het feedbackproces gaan we in op de sterktes en grenzen, de te ontwikkelen kennis/vaardigheden/strategieën/houding, de eigen motivatie en overtuigingen bij de student. Doel is dat de student met deze informatie tijdens het verdere verloop aan de slag gaat. We sturen op deze manier het (artistieke) proces dat de student doormaakt voortdurend bij. We hechten veel belang aan de **wijze waarop de student met de feedback omgaat, bijhoudt en ermee aan de slag gaat**. En naarmate een student vordert in onze opleidingen, neemt de student zelf dit proces meer en meer mee in handen. De verwachte autonomie, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid wordt daarbij steeds groter.

1.5 Summatieve en formatieve evaluatie verhouden zich tot een langer groeiproces

Omdat het onderwijssysteem zo is opgebouwd, sluiten we elk academiejaar de ontwikkeling van de artistieke praktijk af met een **summatieve evaluatie**. Maar vanuit het idee dat dit proces zich uitstrekt in de tijd en dus over studiejaar heen gaat, kunnen studenten dit proces op verschillende wijzen doorlopen, en is het belangrijk om het **groeipotentieel** mee in overweging te nemen. Wanneer er bij studenten twijfel is rond het al dan niet geslaagd zijn, speelt vooral de inschatting van de **mogelijkheid tot groei** een doorslaggevende rol.

Ook het proces van feedback geven stelt zich **niet alleen in het dagelijkse** leerproces. Bij de tussentijdse jurymomenten wordt er **over grotere tijdgehele heen een stand van zaken (feedback) opgemaakt en aanwijzingen voor het verdere groeiproces gegeven (feedforward)**.

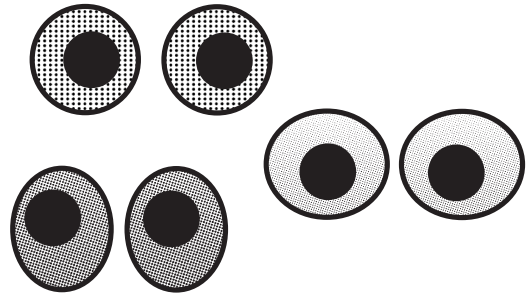
De student krijgt in de academische opleiding een uitgeschreven tekst (feedbackformulier) met een stand van zaken op elk leerdoel van het opleidingsonderdeel. Dit feedbackformulier wordt besproken bij de start van semester 2 om op basis daarvan het proces bij te kunnen sturen waar nodig. Zo krijgen studenten inzicht in de mate waarin zij de leerdoelen van een opleidingsonderdeel behalen en hoe ze verder kunnen groeien.

In de opleiding fotografie volgen grotere groepen studenten de opleiding. Daar noteren de studenten de feedback van het jurymoment zelf in hun e-Portfolio.

Op het summatieve evaluatiemoment aan het einde van het jaar ontvangt de student naast een cijfer ook opnieuw een **feedbackformulier**. Op dat moment ligt de focus meer op het duiden van het cijfer en een blik vooruit naar de te ontwikkelen competenties in het volgende jaar of in een verdere stap in de studieloopbaan.

De ontwikkeling van de (artistieke) praktijk krijgt ruimte in een langlopend proces, waarin voortdurende bijsturing en feedback op

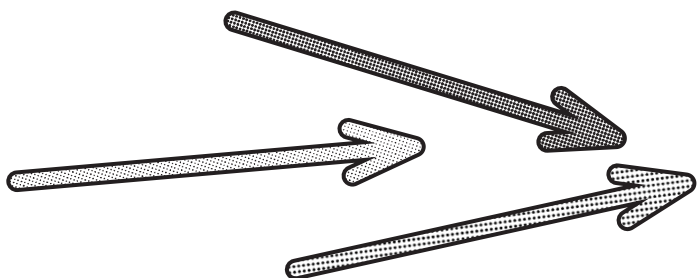
tussentijdse momenten een centrale rol speelt. Dezelfde redenering geldt bij de opleidingsonderdelen tekenen in de academische bachelor. Om die reden is er **geen tweede examenkans** mogelijk voor deze opleidingsonderdelen.

1.6 Een artistieke jury zorgt voor intersubjectiviteit

Een artistieke/creatieve visuele ontwikkeling beoordelen is per definitie geen zwartwit-verhaal. We beroepen ons op het **principe van intersubjectiviteit om kwaliteit in de toetsing van het artistieke/creatief visuele proces te bereiken**. Tijdens de officiële evaluatiemomenten geeft de student inzicht in het ontwikkelde werk en het afgelegde proces voor een jury samengesteld uit meerdere personen (3 tot 6 personen).

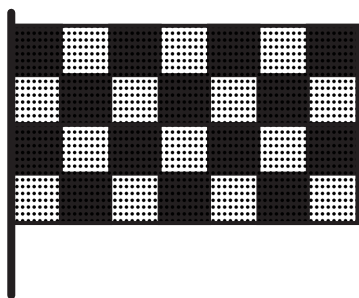
Deze jury bestaat voor de opleiding fotografie uit de **begeleidende docenten**. Voor de academische opleiding bestaat de jury uit de **begeleidende docenten**, eventueel aangevuld met andere **docenten uit de school die thuis zijn in de te jureren discipline of context**. Voor alle opleidingen binnen Sint Lucas Antwerpen wordt de jury op het einde (dus in de 3de bachelor, premaster en master) aangevuld met **externen** die in relatie staan tot het werkveld. Waar het kan en past worden ook op een vroeger moment al **externe** juryleden betrokken. Aan de hand van deze mix van personen wordt een intersubjectief oordeel geveld over het proces en werk van de student.

1.7 Leerdoelen zijn leidend bij de evaluatie van de artistieke/creatieve visuele praktijk

We besteden veel zorg aan de formulering en opbouw van de leerdoelen. Het werken met evaluatiecriteria vereist in beeldende opleidingen een specifieke aanpak: een **artistieke of creatieve visuele ontwikkeling** verloopt per definitie erg **verschillend** voor studenten en is niet te vatten in welomschreven vooropgestelde uniforme criteria. Daarom zijn in de praktijkgerichte vakken onze **leerdoelen richtinggevend**, en **geen lijst met welomschreven heldere, ondubbelzinnige criteria**.

Een doordachte opbouw van de leerdoelen **van jaar tot jaar** – en daarmee doorheen de opleiding(en) – is daarin belangrijk. We formuleren de leerdoelen van jaar tot jaar zo precies mogelijk, lichten ze bij de start van een opleidingsonderdeel toe aan studenten (= feed-up) en laten studenten zich ertoe verhouden. Zo kunnen studenten en docenten aan het einde van de opleiding terecht zeggen dat zij de domeinspecifieke leerresultaten hebben behaald.

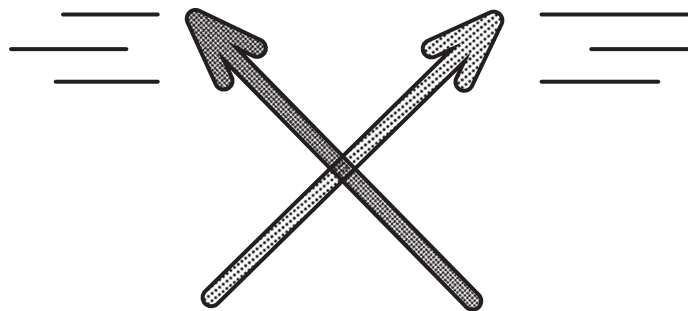

1.8 Een bachelorproef, een project voor tekenen in relatie tot de studio en premasterproef op niveau VKS6 en een masterproef op niveau VKS7 als sluitstuk van de ontwikkeling van de artistieke/creatieve visuele praktijk

Om het einde van de bachelor/premaster/masteropleiding te behalen doorloopt de student een langlopend artistiek/creatief visueel proces:

de bachelor-, premaster- of masterproef. In de academische bachelor ontwikkelt de student ook een project voor 'tekenen in relatie tot de studio'. In het proces komen de verschillende competenties op niveau VKS6 (bachelor) en VKS7 (master) die noodzakelijk zijn om een artistieke/creatieve visuele praktijk te ontwikkelen samen.

Het geheel van dit proces en het werk wordt door de jury beoordeeld, van feedback voorzien en omgezet naar een cijfer. In het behalen van het eindniveau wordt gelet op de eigenheid en kwaliteit van de ontwikkelde artistieke/creatieve visuele praktijk, de presentatievaardigheden en op de positionering binnen het vakgebied. In het proces wordt gelet op de mate van autonomie en verantwoordelijkheid, kritisch denken en reflectievaardigheden, de wijze waarop onderzoeksvaardigheden werden ingezet. We benaderen dus processen die relevant zijn in het werkveld.

1.9 Technische vorming/ manuele en technologische vorming: een verschil in benadering (en dus wijze van evalueren) tussen de professionele bacheloropleiding en de academische opleidingen

De professionele en academische bacheloropleiding verschilt niet alleen in finaliteit (respectievelijk voorbereiding op de arbeidsmarkt en op een masteropleiding), maar ook in de benadering, ondersteuning en evaluatie van de **technische** vorming van studenten.

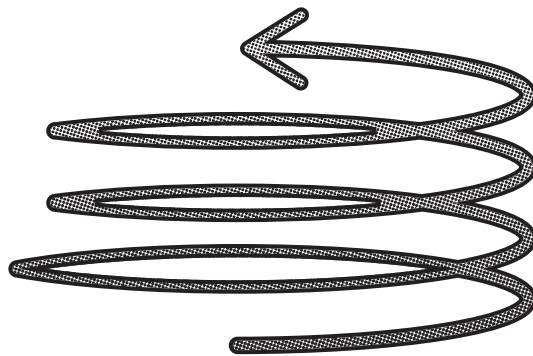
De eigenheid van de professionele bacheloropleiding fotografie toont zich onder meer in een **aparte leerlijn technische vorming in BA1 en BA2**, met een **aparte evaluatie** op deze competenties. De opleiding formuleert eenduidige leerdoelen en criteria op dit vlak en biedt een grote inhoudelijke ondersteuning. Vanaf **BA3** wordt deze technische bagage **geïntegreerd getoetst** in opdrachten en in de bachelorproef. De academische opleiding beeldende kunsten

richt zich in de studio of (pre)mastercontext in eerste instantie op het vormgeven van ideeën. Van daaruit zetten studenten in op media/materialiteit/technieken om hun werk te realiseren. Een studio zet uiteraard in op een basis waar nodig maar biedt verder de **vrijheid** aan studenten om binnen de zeer **brede waaier aan media/technieken zelfgestuurd** aan de slag te gaan in functie van het concept. Daardoor is er geen geheel van uniforme technieken of media omschreven die elke student van een bepaalde studio of (pre)mastercontext uiteindelijk moet beheersen. De opleiding ondersteunt dit zelfgestuurd aan de slag gaan. Studenten worden ingeleid in de waaier aan mogelijkheden via tutorials en korte workshops over basisprogramma's of basistechnieken. Ook studiodocenten geven uitleg of organiseren contactmomenten met externe experts en studenten worden individueel ondersteund in de werkplaatsen/bij de werkplaatsbegeleiders. Verder zoeken studenten zelf hun weg. In de studio **vanaf BA1** tot in de mastercontext worden deze opgebouwde manuele en technologische vaardigheden **meegenomen in de beoordeling van de artistieke praktijk in zijn geheel**.

Een **uitzondering** op deze werkwijze vormen de opleidingsonderdelen Manuele technologische vaardigheden **fotografie in BA1** en de **Bachelorclasses in BA2**.

De basis die aangeleerd wordt in Manuele technologische vaardigheden **fotografie in BA1** achten we onontbeerlijk voor elke bachelorstudent, dus voor elke student van elke studio. De evaluatie van deze basiskennis verloopt via aparte opdrachten.

In **BA2 en in Premaster** kiest een student twee **bachelorclasses** om de manuele en technologische vaardigheden te verbreden of uit te diepen. Keuzemogelijkheden zijn bijvoorbeeld zeefdruk, fotografie, grafiek, webdesign, videokunst. Het gaat om een set van kennis en vaardigheden die in een korter lopend traject te verwerven zijn, geïntegreerd kunnen worden in de artistieke praktijk maar ook los daarvan verrijkend kunnen zijn. Elk van deze bachelorclasses is toegankelijk voor studenten van de verschillende studio's/premastercontexten. Een student kan, maar hoeft deze bagage niet meteen te verwerken in de artistieke praktijk. Bijgevolg gaat het om een apart opleidingsonderdeel dat apart wordt geëvalueerd.

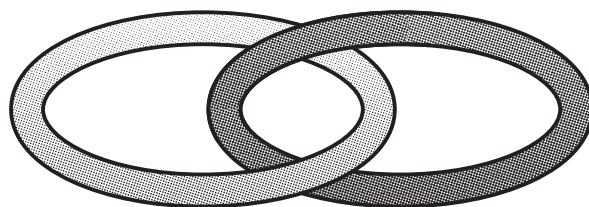
1.10 Theorie: een mix van evaluatievormen die leidt naar eindniveau VKS6/7

Het theorieonderwijs in onze opleidingen is enerzijds gericht op het opbouwen van **kennis** uit het domein van de fotografie, beeldende kunsten, culturele studies, filosofie. Die kennisbasis toetsen we met verschillende evaluatievormen.

Anderzijds willen we de studenten verder brengen op vlak van **kritisch denken** en **onderzoekend vermogen**. Ook dit vraagt geëigende evaluatiemethodes. In het theorieonderwijs is over de opleidingsonderdelen heen dan ook een **mix van evaluatievormen** terug te vinden.

Het **eindniveau** van ons theorieonderwijs is niveau **VKS6** voor de bacheloropleidingen en niveau **VKS7** voor de masteropleidingen. De gekozen evaluatievormen doorheen de opleiding sluiten aan bij deze niveaus. We bouwen dit op. Stelselmatig verschuiven we de focus van examens die vooral reproductie van kennis bevragen naar opdrachten, presentaties en papers die de hogere orde denkvaardigheden toetsen.

Voor de opleidingsonderdelen die de theoretische basis leggen is een **tweede examenkans wel mogelijk**. Studenten kunnen hier op relatief korte tijd en op zelfstandige basis de nodige stappen zetten in de richting van het verwachte eindniveau.

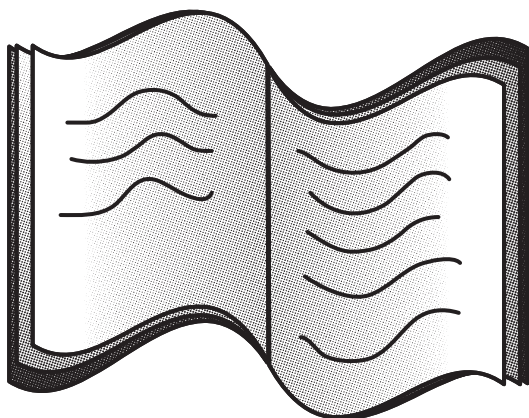

1.11 Theorie: actief leren → actieve verwerking in evaluatie-opdrachten en in verbinding met de artistieke praktijk

In de onderwijsvisie die we hanteren staat **actief leren** centraal. Dit uit zich in de evaluatievormen

bij theorie waar opdrachten, papers, openboekexamens, ... een belangrijke plek innemen. De student gaat in deze evaluatievormen actief aan de slag met de materie.

In het 'actief aan de slag gaan' zetten we tevens zoveel mogelijk in op de **verbinding** van de **theoretische basis** met de ontwikkeling van de **artistieke praktijk**. Waar het kan, leggen studenten ook in de evaluatieopdrachten van de theoretische opleidingsonderdelen verbinding met hun artistieke praktijk.

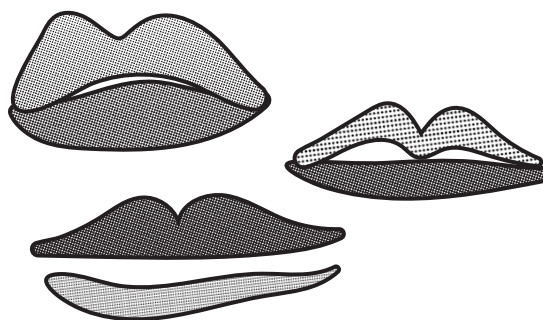
1.12 Een bachelorscriptie, premasterscriptie (VKS6) en een paper in de masteropleiding (VKS7) als sluitstuk van het voeren van een onderzoek en het schriftelijk theoretisch omkaderen van een artistieke praktijk

Aan het einde van de bacheloropleiding en pre-masteropleiding schrijven studenten een scriptie (op niveau VKS6) waarin ze hun onderzoeksvaardigheden inzetten om een **historische, hedendaagse of thematische context** uit te diepen, gerelateerd aan de artistieke praktijk in de studio. In de masteropleiding zet dit proces zich door. Een paper op niveau VKS7 is dan vereist. Zo toetsen we de onderzoeksvaardigheden en het niveau van autonomie, verantwoordelijkheid, kritisch denken en reflectie.

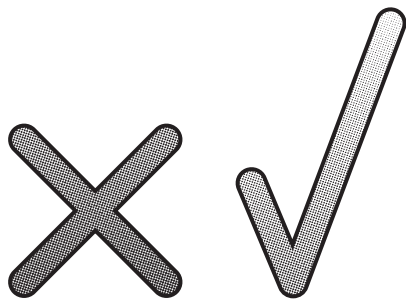
1.13 Toenemende verantwoordelijkheid van studenten in het evaluatieproces

We werken in onze opleidingen aan een toenemende verantwoordelijkheid van de student over de eigen ontwikkeling. Logischerwijs groeit ook de verantwoordelijkheid over de evaluatie. De evaluatie en reflectie wordt in BA1 nog sterk aangestuurd vanuit de docenten. **In het traject naar BA3 en in de (pre)master verwachten we dat de student stelselmatig een grotere verantwoordelijkheid opneemt in de zelfreflectie en (peer)feedback.**

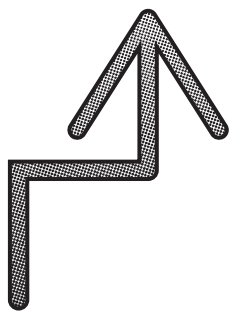
1.14 Peerfeedback

Feedback staat centraal in het proces dat studenten doormaken in de praktijkvakken. Docenten zijn daarbij uiteraard een grote bron voor feedback. In het formatieve luik van de evaluatie willen we ook medestudenten feedback laten formuleren. Zo zorgen we voor meer **feedback vanuit verschillende invalshoeken**. Tegelijkertijd is feedback uitwisselen ook **leerrijk** voor de studenten die de feedback geven. Op een goede manier feedback geven kan vanaf het ogenblik dat er **inzicht** is in de **kwaliteitscriteria**. Docenten werken op dit inzicht. Ook moeten studenten **vertrouwd** worden met het proces van feedback **geven en ontvangen**. Dit lukt dus nog niet van bij de start in BA1 maar doorheen de opleiding laten we studenten zowel groeien in het kwaliteitsbesef als in het feedback geven en ontvangen.

1.15 Artistieke toelatingsproef

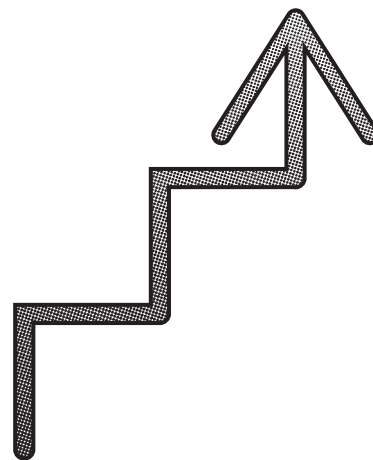
In de academische opleidingen, werken we met een toelatingsproef. We peilen er naar de **motivatie** voor een artistieke academische opleiding en voor de keuze van een bepaalde studio/(pre) mastercontext, de **gedrevenheid** in relatie tot het domein van de beeldende kunsten, de aanwezigheid van **creativiteit** en van een **ondernemende, kritische en onderzoekende houding**. Dit zijn elementen waarvan we de aan- of afwezigheid kunnen opsporen aan de hand van de thuisopdrachten en een gesprek met docenten van de opleiding. Bij afwezigheid van deze elementen menen we te kunnen stellen dat de **kans op succes** in de opleiding gering is en de kandidaat-student zich beter heroriënteert. Studenten die we toelaten **begeleiden** we op dat moment ook naar de **meest passende keuze** van studio/(pre)mastercontext.

1.16 Advanced Master of Research In Arts and Design

De studenten in de Advanced Master of Research in Arts and Design zijn kunstenaars of ontwerpers die kandideren met een **individueel (of duo-)onderzoeksproject** waar ze gedurende één jaar in begeleid willen worden. Ze worden geselecteerd op de kwaliteit van het onderzoeksproject, motivatie, cv en portfolio, en de bereidheid om zich te engageren in een peer coaching traject. Het onderzoekstraject is opgedeeld in vier modules (Writing, Share Research, Methodology, Critical Theory) en het onderzoeksproces binnen elke module wordt beoordeeld met een **pass/fail** (geen punten). Deze pass/fail is gebaseerd op **verschillende**

evaluatiemethodes die qua methodologie licht kunnen verschillen van module tot module: (1) **peerfeedback**, (2) **zelfevaluatie** op basis van geselecteerde criteria en uitgezette onderzoek-subjectieven en tijdslijn, (3) **procesevaluatie door coaches** (in relatie tot peerfeedback en zelfevaluatie). Deze drie evaluatietrajecten worden zowel mondeling als schriftelijk gedocumenteerd en opgevolgd door de coaches, zowel individueel als collectief. Er zijn ook twee collectieve presentatieweken die module-overschrijdend zijn, en waar **gerichte feedback centraal** staat: de studenten bepalen zelf aan welke feedback ze op dat moment nood hebben en zowel de feedback van coaches, peers als externen wordt hierop afgestemd. Alle feedback wordt ook schriftelijk gecommuniceerd, maar we werken ook met peerfeedbackregistratie, waardoor de feedback op twee manieren gecommuniceerd wordt (coach + peer) en **twee perspectieven** geeft. Deze verschillende wijzen van evalueren leiden uiteindelijk per module tot een beslissing 'pass/fail'. Door de aard van de opleiding is het zeldzaam dat iemand beoordeeld wordt met een fail: er is een heel sterke selectie bij de ingang, het zijn kunstenaars en ontwerpers die binnenkomen met een mature praktijk en een specifieke onderzoeksnood, die erg gedreven zijn om de best mogelijke coaching te krijgen zodoende de grootst mogelijke vooruitgang te maken gedurende de beperkte duur van dit ene AdMa jaar. Bovendien is er een **groot peer-engagement en verantwoordelijkheid**, en cultiveren we een **sterke werk- en zorgethiek**. De meerderheid van de studenten schrijft zich in voor dit traject als voorbereiding op een PhD traject en is dus zeer betrokken op de zelfevaluatie; het zetten van de evaluatiecriteria en het stellen van concrete doelen en een haalbare tijdslijn.

1.17 Doctoraatstudenten

De doctoraatsstudenten zijn geen studenten aan Sint Lucas Antwerpen, maar aan de UA. Het toetsbeleid verloopt dan ook binnen de UA volgens de geijkte **procedures van het**

UA doctoraatsreglement. Zowel een promotor van UA als een promotor van Sint Lucas Antwerpen begeleidt de doctoraatstudenten. Via ARIA, het Antwerp Research Institute for the Arts, is er verbinding tussen de verschillende promotoren. De evaluatie bestaat uit het indienen een jaarlijks verslag en een hierop volgende jaarlijkse bijeenkomst van de Individuele Doctoraatscommissie (IDC) die de vooruitgang bespreekt en evalueert. Bij het indienen van de doctoraatsproef op het einde van het doctoraatstraject zijn er drie evaluatiemomenten: eerst heeft de IDC de toelating om het doctoraat te verdedigen, na deze toelating volgt er een voorverdediging. Na de voorverdediging geeft de jury feedback en dan kunnen de studenten nog minimale veranderingen aanbrengen alvorens over te gaan tot de definitieve verdediging.